

CSURKA GERGELY 2018.03.21 23:43 Frissítve: 2018.03.21 23:42

Iszapbirkózás

– Csurka Gergely publicisztikája

Ahogy telik az idő, egyre többször vetődik fel: példátlanul sok jutott az utánpótlásra, aztán minőségi focista meg sehol. Másutt szimplán a régi dicsőség siratása kapcsán értesülhettünk arról, hogy például a magyar kézilabdaszélsőknek még a kéztartása sem stimmel lövés közben.

Vízilabdában meg a kazanyi és a riói ötödik helyet követő tavalyi vb-ezüst valamelyest halkított a zümmögő kóruson, ám azt már több mint tíz éve elkezdte mondogatni Kemény Fecsó bá, hogy a fia, Dénes által sokszorosán csúcsra vitt aranygeneráció amúgy igen jótékony hatással volt a sportág iránti érdeklődésre, viszont a medencék annyira megteltek fiatalokkal, hogy az már a minőségi képzés rovására ment. Ezen a fejpénzzel is operáló taorendszer hangyányit sem segített, úgyhogy idővel a válogatott környékén is hallhattunk olyan panaszt, hogy az ifjú játékos persze abszolút érdemlegesen vált a csapat tagjává, csak éppen alapvető elemek hiányoztak a védekezési repertoárjából.

Na most kilenc olimpiai arany fényárjában legalábbis még kontrasztosabb a jelenetsor, amint a nemzeti válogatott kerettedzésén sajátítódnak el bizonyos, a boldog békeidőkben a serdülőben tanított mozdulatsorok – mintha egy nagydoktorira készülve kellene átvenni a szorzótábla bizonyos szegmenseit a Harvardon.

Ismerjük be, mindig akadtak fantasztikus utánpótlásedzők, ám ahogy a rendszerváltás környékén elkezdett minden szétrohadni, úgy vált az ő munkájuk elsőként az enyészeté. Valahogy a kirakatot kellett őrizni, „lentre” egyre kevesebb jutott – hogy aztán a kilencvenes években végképp megzuhanó magyar sportban épp itt, az utánpótlás-nevelésben keletkezzenek a legnagyobb károk, elsősorban a szaktudás szintjén.

Se pénz, se perspektíva – ha valahol, a magyar fociban ez tényleg tragikus méreteket öltött: vízilabdában még a tradicionálisan magas IQ-szint csak-csak garancia valamiféle hatékony cselekvésre vészhelyzet esetén, ráadásul a mozgósítható tudásanyag is minőségi, labdarúgóéknál a közeg mocsaras mivolta tragikusan gátolja a kiemelkedést. Akik ennek ellenére kitörtek a múltban (bántóan kevesen, és nem túl magasra jutva), azoktól most, érett

szakemberként olvasni elég konkrét mondatokat arról, mennyire sanszталannak látják azt, hogy a kint elsajátított módszerekkel valami újat próbáljanak csinálni, ha véletlenül hazajönnének.

A honi gondolatvilágba kiirthatatlanul belekódolódoott „jó lesz az” megközelítés mellé ugyanis húsz év túlélő-mechanismusai társultak. Utóbbiak nem tévesztendőek össze a heroikus emberi ösztönökkel, amelyek a klasszikus túlélést segítik drámai viszonyok közepette. Ez a jó magyar sufnituning csúcsra járatása volt, az ügyeskedés, lavírozás, kiskapuzás ezernyi módszerének tökéletesítése, amely ugyan egy másfajta életben maradásra irányult, ám hosszabb távon inkább azt eredményezte, hogy sokkal inkább a pénzszerzési rafinériák terén vált pallérozottá valaki, energiájának nagy részét ez égette el. Vagy ami még rosszabb, a folyamatos, ám az évek során jelentős javulást mégsem hozó erőfeszítések tették fásulttá azokat, akik egyáltalán a pályán maradtak.

Erre a közegre zúdult rá annyi forrás, amennyiről addig álmodni sem mert – csak hogy az első reakció nyilván az volt, hogy akkor először is biztosítsuk be magunkat, vigyünk haza annyit, amennyit csak lehet, mert ez mégiscsak jár a sokévi szenvedésért cserébe, meg ugye, ki tudja, meddig tart ez a varázslat...

Ja, hogy közben a gyerekekkel is kellene foglalkozni? Igen, hogyne, természetesen, tök jó az új műfüves, sosem volt még ennyi új labdánk, mindenkinek jut minőségi felszerelés...

Csak hát a gyakorlatok. Amelyek megmaradtak régről. Arra már nem volt erő, készítés, hogy haladjunk a korral. És különben is, jó lesz ez, hát működött Flóriék idejében is, akkor most is fog. A hülye német meg ne karattyoljon nekem, egyrészt k...ra nem értem, mit mond, másrészt fogalma nincs, mi kell a magyar gyerekeknek. Az ott náluk működik, itt örülök, ha a srác tökéletesen belőtt haján a legújabb zselé mellett megjelenik néhány izzadságcsepp is.

Iszonyú nehéz ezekkel a beidegződésekkel mit kezdeni. A minden részből és pórusból akadálytalanul áradó közepszer ráadásul olyan, mint a szénmonoxid: szagtalan, észrevehetetlen, úgy gyilkol. Őli a megújulás iránti vágyat, a maximalizmust, a mindenáron való érvényesülést. Aki belélegzi, annak fel sem tűnik, mennyire elment mellette a világ.

Sajnálom az MLSZ vezéreit, mert látszik, hogy nagy az elszántság, elvégre többségük pontosan tudja, mi több, bizonyította is, hogy sok pénzből azért egy csomó értelmes dolgot lehet kihozni – ennek ellenére rémes nézni, mennyire nincsenek otthon az iszabirkózásban. Mert ez az, ne áltassuk magunkat.

Persze van ennél kínzóbb gond is. Tegyük fel, hogy egy Messi vagy Ronaldo szintű tehetség szaladgál ma nyolcévesen valahol a Kárpát-medencében. Ki tudna nőni a mai magyar futballközegből a világ egyik legjobbjárá? El tudna jutni a Realba vagy a Barcelonába?

A probléma ott kezdődik, hogy szerintem ma alig találni olyan szakembert bizonyos szintig bezárólag, akinek megközelítőleg fogalma van arról, mit is jelent a világfutballban a csúcsterhelés, és még inkább, miként lehet egy fiatal srác testét felépíteni úgy, hogy azt bírja. Nem egy meccsről beszélünk, hanem szezononként ötvenről, és nem egy szezonról, hanem tizenötről. És nem csupán arról, hogy mérkőzésenként loholunk 10-12 kilométert, hanem hogy hasznosan, azaz jó helyre rohanjunk (lásd még: labda nélküli helyezkedés), mindezt időről időre 30 kilométer per órá sprintben, és hogy a 80. percben is legyen még annyi vér az agyban, hála a megfelelő keringési rendszernek és izomzatnak, hogy jó legyen a passz, ideális ívű a szabadrúgás, pontos a lövés, netán a becsúzás nagyobb valószínűséggel találja el a labdát, mint a rivális bokáját, illetve futás, ugrás közben se billenünk ki az egyensúlyunkból kellően kidolgozott felsőtestünknek hála, ha esetleg fizikai kontaktusra kerül sor.

A birkamentális sem segít, mert hol találni olyan szellemiséget, mint mondjuk a Manchester Unitednél, ahol Sir Alex idejében volt néhány fitneszőrült játékos, aki imádott mindent, ami a fizikai felkészülést még hatékonyabbá tehette – azaz, amikor az ifjú Cristiano Ronaldo megérkezett az ő olthatatlan belső tüzéével, rögtön talált egy hasonló beállítottságú csoportot, amelynek elkötelezettsége azonnal magával ragadta, hogy aztán idővel maga váljon mind közül a legelszántabbá.

Legendás a történet, hogy amikor CR7 világklasszissá érett, akkor pörgött fel igazán (eszébe sem jutott hátradőlni): extremitásba hajló igényei miatt az erőnléti stáb egy tagja gyakorlatilag kéthavonta turnézott különféle expókon, hogy újabb és újabb, az izmok fejlesztését még tökéletesebbé tévő masinák és metódusok után kutasson.

Itthon ez működhethetne az öltözők többségében? Nem gúnyos mosolyok öveznék azt, aki valami speciálisra vágyna? Vagy szimplán plusz négy kört akarna futni? Tudom, a különféle ABC-végi generációk (Y, Z – felkészül: ZS) tagjainak a langyos sör hasonlat már mit sem mond, ráadásul az a kép sem él már, hogy az ódon öltözők áporodott bűze teríti be őket rossz szellemiséggel, elvégre jutott pénz újra, de minimum tatarozásra – mégis, az őket felkészítőket, illetve az előző generációk által menthetetlenül megörökölt bánatos igénytelenség még mindig rombol.

A szagtalan középser még mindig gyilkol. Vagy ha lassan el is apadna – bevetésre készek a 21. század új örületei, amelyek a gyors sikerélmény ígézetével kecsegtetnek, hamar begyűjthető lájkok, számítógépes játékok pontjai és bónuszai és egyéb hasonló virtuális kielégülések képében.

Miközben a sportban való érvényesülés kőkemény elköteleződést, izzadságot, olykor kínzó gyötrelmet kíván, a csúcsig vezető út még sohasem vett igénybe testet és lelket ennyire, mint manapság. Igaz, ha csak a közelébe jutsz, mesés élet vár.

Ennek az ígérete vesz rá nagyon sok ifjút, hogy belevágjon a kalandba, de... Egyedül képtelenség végigmenni az úton – csak egy jól szervezett rendszer keretein belül lehet, ahol megfelelő tudású szakemberek vezetnek, terelgetik a tinédzsereket. Mondjuk úgy, mára a kereteket kialakították nálunk is, az alapfeltételek megvannak, a rendszer épülget, csak éppen az optimalizálásával vannak cudar nagy gondok. Avagy ha a pénzen szellemiséget és intelligenciát is lehetne venni, teremteni, csodákra járna a világ.

Így maradnak a kínzó kérdések, mint például: hány genetikailag alkalmas srácból nem lesz még világklasszis a szagtalan középser miatt?